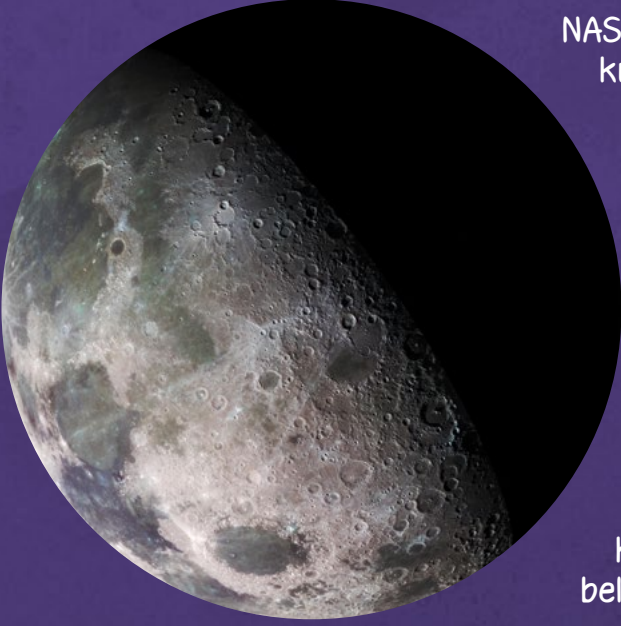

Ay Üssü İçin Gizli Tehlike

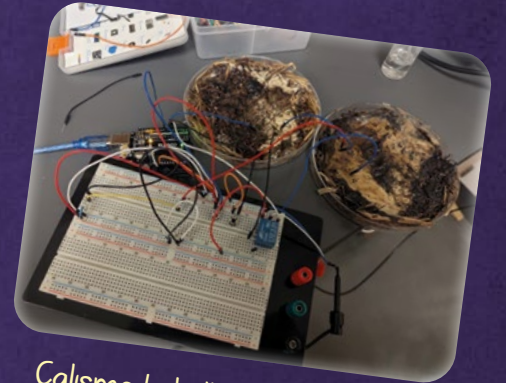

NASA, Artemis programıyla Ay'a kalıcı bir üs kurmaya hazırlanıyor. Ancak atmosferi olmayan Ay, uzaydan gelen bazı tehlikelere karşı savunmasız hâlde. Örneğin süratı saniyede 70 kilometreyi bulabilen, kayaç ve metalden oluşan minik parçalar atmosfer olmadığı için yanmadan ya da yavaşlamadan Ay yüzeyine düşüyor. Bu durum üs ve astronotlara yönelik önemli bir tehlike oluşturuyor. Neyse ki üssün kurulması planlanan Ay'ın güney kutbu, bu durumdan en az etkilenen yerlerden biri. Ancak yine de Uluslararası Uzay İstasyonu'ndaki kalkanların Ay üssünde hangi konumda ve kalınlıkta kullanılabileceğinin belirlenmesiyle ilgili çalışmalar devam ediyor.

Mantarlarla Çalışan Bilgisayarlar

Bazı mantarların tıpkı bilgisayar belleği gibi davrandığı ve yüzde 90 doğrulukla elektrik sinyallerini geçici olarak saklayabildiği keşfedildi. Bu çalışmayı yapan araştırmacılar öncelikle şitaki ve kültür mantarı yetiştirdi. Olgunlaşan mantarları kuruttular, elektronik devrelere bağladılar ve ardından çeşitli elektrik sinyalleriyle test ettiler. İki ay sonraysa bu mantarların geçmiş sinyalleri geçici olarak saklayabildiğini gördüler. Tıpkı beyindeki sinir ağlarında olduğu gibi daha fazla mantarı birbirine bağladıklarındaysa bellek performansının arttığını belirlediler.

Araştırmacılar, mantarları bilgisayar bileşeni gibi kullanmanın beklenmedik ve şaşırtıcı derecede kolay olduğunu söylüyor. Çalışma henüz geliştirme aşamasında olsa da gelecekte büyük mantarların bilişim ve havacılık alanlarında, daha küçük olanlarınsa otonom sistemler ve giyilebilir teknolojilerde kullanılabileceği belirtiliyor.

Çalışmada kullanılan mantarlar ve elektronik devreler

Şitaki mantarları